

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelma

Tällä toimenpideohjelmalla Elintarviketeollisuusliitto ry (jäljempänä Toimialaliitto) toteuttaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusta, joka on työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä Ministeriö), Energiaviraston, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n (jäljempänä Keskusliitto) ja sen toimialaliittojen sekä Metsäteollisuus ry:n välinen sopimus energiankäytön tehostamisesta vuosina 2026–2035.

Ministeriön, Energiaviraston, Keskusliiton ja sen toimialaliittojen sekä Metsäteollisuus ry:n yhteinen johtoryhmä seuraa ja ohjaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toimeenpanoa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen kehittämiseksi. Sopimuksen lähtökohdat ja perusteet sekä johtoryhmän tehtävät on kuvattu edellä mainittujen sopimusosapuolien allekirjoittamassa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksessa.

Tässä toimenpideohjelmassa on esitetty ne tavoitteet ja velvoitteet, joihin Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyvä yritys (jäljempänä Yritys) sitoutuu sekä sopimuksen irtisanomiseen, erottamiseen ja irtautumiseen liittyvät menettelyt ja mahdolliset seuraamukset. Lisäksi tässä toimenpideohjelmassa on esitetty sopimuksen mukaiset Ministeriön, Energiaviraston ja Toimialaliiton toimet sekä energiatehokkuussopimustoiminnan liittymä energiatehokkuuslakiin.

1 Sopimuskausi, kohderyhmä ja yrityksen liittyminen

1.1 Sopimuskausi ja sopimusjaksot

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimuskausi 2026–2035 kattaa kaksi jaksoa: sopimusjakso 2026–2030 (5 vuotta) ja sopimusjakso 2031–2035 (5 vuotta), yhteensä 10 vuotta.

1.2 Kohderyhmä

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmaan liittyvät pääsääntöisesti elintarviketeollisuuden yritykset, joiden yhdenkään toimipaikan energiankäyttö¹ ei ylitä 100 GWh vuodessa².

1.3 Yrityksen liittyminen

Yrityksen liittymisellä Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmaan tarkoitetaan sen liittymistä erillisellä liittymisasiakirjalla Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen em. toimenpideohjelmaan. Yrityksellä tarkoitetaan tässä yhtiötä tai muuta toimijaa, joka allekirjoittaa liittymisasiakirjan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen yhteen tai useampaan toimenpideohjelmaan. Yritys tässä toimenpideohjelmassa kattaa kaikki samalla liittymisasiakirjalla sopimukseen liitetyt toimijat (esimerkiksi koko konsernin).

Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmaan liittymiseksi Yritys lähettää asianmukaisesti täytetyn liittymisasiakirjan Toimialaliitolle. Yritys liitetään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Toimialaliitto on todennut Yrityksen toimittaman liittymisasiakirjan asianmukaiseksi, liitto sekä Yritys ovat allekirjoittaneet liittymisasiakirjan ja se on toimitettu Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin.

Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen pääsääntöisesti kaikki Suomessa toimivat toimipaikat ja niiden energiankäytön. Tarvittaessa Yritys liittyy tämän Elintarviketeollisuuden

¹ Sähkö, lämpö ja polttoaineet

² Pääsääntöisesti Yritys, jolla on yksi tai useampi toimipaikka, jonka energiankäyttö on yli 100 GWh vuodessa, liittää kaikki toimipaikkansa energiankäytöstä riippumatta energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmaan. Tarvittaessa Yritys voi kuitenkin liittää osan toimipaikoista oman alansa keskisuuren teollisuuden toimenpideohjelmaan.

toimenpideohjelman lisäksi yhteen tai useampaan muuhun Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmaan.

Yrityksen irtisanoutumiseen ja erottamiseen liittyvät menettelyt ja mahdolliset seuraamukset on kuvattu kohdassa 5.

2 Toimenpideohjelman tavoitteet

2.1 Toimialaliiton tavoite

Toimialaliiton tavoitteena on saada vuoden 2027 loppuun mennessä sellainen määrä yrityksiä sitoutumaan tämän toimenpideohjelman toteuttamiseen, että se kattaa vähintään puolet toimenpideohjelman piiriin kuuluvasta energiankäytöstä.

Toimenpideohjelman ohjeelliseksi energiansäästöavoitteeksi (GWh) kaudelle 2026–2035 asetetaan 10 prosenttia ja välitavoitteeksi 6 prosenttia vuodelle 2030 laskettuna toimenpideohjelman kohderyhmän energiankäytöstä¹.

2.2 Yrityksen tavoite

Tavoitteen asettaminen

Toimialakohtaisen toimenpideohjelman tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kukin Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyvä Yritys asettaa lähtökohtaisesti energiatehokkuussopimukseen (2026–2035) liittyessään vähintään 10 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen 6 prosenttia vuodelle 2030. Yritys esittää toimenpideohjelmaan liittyessään ohjeellisen energiansäästöavoitteen liittymisasiakirjassaan energiamääränä (MWh) vuosina 2030 ja 2035. Nämä tavoitteet lasketaan ko. toimenpideohjelmaan liitetystä Yrityksen viimeisimmän liittymishetkellä käytettävissä olevan normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden energiamäärästä.

Yritys, joka on ollut mukana tätä sopimusta edeltävällä sopimuskaudella ja haluaa hyödyntää vuosina 2023–2025 toteutettujen toimenpiteiden energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoituja säästöjä, asettaa vähintään 13,5 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2023–2035 ja välitavoitteen 9,6 prosenttia vuodelle 2030. Vastaavasti Yritys, joka haluaa hyödyntää vuosina 2021–2025 toteutettujen teknisten toimenpiteiden energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoituja säästöjä, asettaa vähintään 16 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2021–2035 ja välitavoitteen 12 prosenttia vuodelle 2030.

Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen pääsääntöisesti koko energiankäyttönsä¹ kohdan 1.3 mukaisesti.

Mikäli sopimuksen voimassaolon aikana tapahtuneista merkittävistä rakenteellisista tai omistuksellista muutoksista johtuen Yrityksen asettama suhteellinen (%) tehostamistavoite muuttuu oleellisesti alkuperäisestä, Yritys tarkistaa säästöavoitteen (MWh) vuosille 2030 ja 2035 uutta tilannetta vastaavaksi ilmoittamalla muutoksesta ja sen perusteista vuosiraportoinnin yhteydessä energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

Yrityksen asettaman energiansäästöavoitteen seuranta

Ohjeellisen energiansäästöavoitteen saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen valitsemalla edellä kuvatulla säästöavoitteen asettamiskaudella (2026–2035 tai 2023–2035 tai 2021–2035) toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna, ja jotka koskevat Yrityksen tavoitteenlaskennassa mukana olevaa energiankäyttöä. Tässä toimenpideohjelmassa energiansäästöllä tarkoitetaan aktiivisin toimenpitein aikaan saatua toimenpiteen kohteena olevan energiankulutuksen vähentämistä nykytasosta verrattuna siihen energiamäärään, joka toteutuisi ilman aktiivisia toimenpiteitä. Vastaavalla tavalla energiansäästöksi voidaan laskea aktiivisin toimenpitein

saavutettua tulevan energiankulutuksen vähentämistä. Säästetty energia (MWh/a) määritetään joko mittamalla tai laskennallisesti arvioimalla energiatehokkuustoimenpiteen kohteena oleva kulutus ennen toimenpiteen toteuttamista ja sen jälkeen siten, että energiankulutukseen vaikuttavat ulkoiset olosuhteet vakioidaan.

Yrityksen sopimukseen liitetyn energiankäytön¹ ei edellytetä tavoitevuosina 2030 ja 2035 olevan sopimukseen liitettyä lähtötilannetta alhaisempi.

3 Yrityksen velvoitteet

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen tämän toimenpideohjelman toteuttamisen tavoitteena on sisällyttää energiatehokkuuden jatkuva parantaminen osaksi Yrityksen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Energiatehokkuuden jatkuva parantaminen edellyttää johdon sitoutumista, pitkän aikavälin päämäärien ja tavoitteiden asettamista sekä niiden systemaattista toteuttamista ja seurantaa.

Yritys, jota koskee vaatimus ottaa käyttöön sertifioitu energianhallintajärjestelmä (ks. kohta 6.1), ja joka haluaa hyödyntää energiatehokkuussopimusta vaatimuksesta vapautumiseksi, sitoutuu toimenpideohjelman toteuttamiseen kohdan 3.1 mukaisesti.

Yritys, jota koskee vaatimus tehdä energiakatselmus (ks. kohta 6.1), ja joka haluaa hyödyntää energiatehokkuussopimusta vaatimuksesta vapautumiseksi, sitoutuu toimenpideohjelman toteuttamiseen kohdan 3.1 mukaisesti.

Yritys, jota ei koske vaatimus ottaa käyttöön sertifioitua energianhallintajärjestelmää tai tehdä energiakatselmusta (ks. kohta 6.1) ja Yritystä, joka ei halua hyödyntää energiatehokkuussopimusta jommastakummasta vaatimuksesta vapautumiseksi, sitoutuu toimenpideohjelman toteuttamiseen joko kohdan 3.1 tai vaihtoehtoisesti kohdan 3.2 mukaisesti.

3.1 Sopimusvelvoitteiden toimeenpano energianhallintajärjestelmällä

Jos Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittynyttä Yritystä koskee vaatimus ottaa käyttöön sertifioitu energianhallintajärjestelmä (ks. kohta 6.1), Yrityksellä on mahdollisuus hyödyntää energiatehokkuussopimusta tästä vaatimuksesta vapautumiseksi. Jos Yritys haluaa hyödyntää sopimusta, sillä tulee olla käytössä sertifioitu ympäristönhallintajärjestelmä 14 001 ja energianhallintajärjestelmä ETJ+, jonka ei tarvitse olla sertifioitu.

Jos Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittynyttä Yritystä koskee vaatimus tehdä energiakatselmus (ks. kohta 6.1), Yrityksellä on mahdollisuus hyödyntää energiatehokkuussopimusta tästä vaatimuksesta vapautumiseksi. Jos Yritys haluaa hyödyntää sopimusta, sillä tulee olla käytössä energianhallintajärjestelmä esimerkiksi ETJ+ tai ISO 50001, jonka ei tarvitse olla sertifioitu.

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen ottamalla 12 kuukauden kuluessa energiatehokkuussopimukseen liittymisestä käyttöön energiatehokkuusjärjestelmän ETJ+ tai ISO 50001. Energiatehokkuusjärjestelmän ETJ+ voi halutessaan integroida yrityksen ISO 14001 -standardin mukaiseen ympäristönhallintajärjestelmään.

Yritys nimeää liittymisasiakirjassaan yrityskohtaisen sopimuksen vastuuhenkilön ja halutessaan toimipaikka-kohtaiset vastuuhenkilöt. Yrityskohtainen sopimuksen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä toimipaikkakohtaisena vastuuhenkilönä, ellei niitä ole erikseen määritetty.

Yritys sitoutuu raportoimaan vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1, 4} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikkakohtaisesti energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään.

Lisäksi Yritys pyrkii, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista, energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen, uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kulutusjouston lisäämiseen sekä sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä. Yritys pyrkii myös tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa sekä vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

3.2 Sopimusvelvoitteiden toimeenpano ilman energianhallintajärjestelmää

Jos Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittynyttä Yritystä ei koske vaatimus ottaa käyttöön sertifioidua energianhallintajärjestelmää tai tehdä energiakatselmusta (ks. kohta 6.1) tai jos näiden vaatimusten piiriin kuuluva Yritys ei halua hyödyntää energiatehokkuussopimusta ko. vaatimuksista vapautumiseksi, se voi vaihtoehtoisesti edellisessä kohdassa (3.1) kuvatun menettelyn sijasta sitoutua tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon tässä kappaleessa kuvatuilla toimenpiteillä.

Toiminnan organisointi ja suunnittelu

Liittyessään sopimukseen Yritys nimeää liittymisasiakirjassaan yrityskohtaisen sopimuksen vastuuhenkilön ja halutessaan toimipaikkakohtaiset vastuuhenkilöt. Yrityskohtainen sopimuksen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä toimipaikkakohtaisena vastuuhenkilönä ellei niitä ole erikseen määritetty.

Yritys, joka ei ole ollut mukana elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnassa sopimuskaudella 2017–2025 laatii toimipaikkakohtaisen energiatehokkuuden tehostamissuunnitelman vuoden sisällä tähän toimenpideohjelmaan liittymisestä. Suunnitelma tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain. Yritys, joka on ollut mukana elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnassa kaudella 2017–2025, ja on tehnyt sen mukaisen tehostamissuunnitelman, tarkistaa ja päivittää sen tarvittaessa.

Tehostamissuunnitelma sisältää aikataulutetut ja vastuutetut toimenpiteet kohdassa 2.2 määritettyjen Yrityksen tavoitteiden ja muiden tässä toimenpideohjelmassa mainittujen Yrityksen velvoitteiden toteuttamiseksi.

Tehostamissuunnitelmassa Yritys:

- määrittelee energiatehokkuustoiminnan ja energiatehokkuussopimuksen käytännön toimeenpanon vastuut
- tunnistaa energiankäyttönsä selvittämällä toimipaikkakohtaisesti energiankulutuksensa energialajeittain (sähkö, lämpö, polttoaineet) sekä vedenkäyttönsä
- selvittää suunnitelmassa asetetun aikataulun mukaisesti mahdollisuudet tehostaa energiankäyttöä esim. energiakatselmuksin tai muilla vastaavilla selvityksillä
- laatii aikataulun kustannustehokkaiden energiankäytön tehostamistoimenpiteiden toteuttamiseksi.

³ Yritys sitoutuu Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyessään raportoimaan vuonna 2036 vuoden 2035 vastaavat tiedot. Mikäli yritys irtautuu sopimuksesta 31.12.2030, se sitoutuu raportoimaan vuonna 2031 vuoden 2030 tiedot.

⁴ Mikäli yritys antaa liittyessään valtuutuksen energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmän ylläpitäjälle (Motiva Oy), voidaan raportoidut energiankäyttötiedot siirtää seurantajärjestelmästä luottamuksellisina tietoina Tilastokeskukselle energiatilastotarkoituksiin.

Koulutus ja sisäinen viestintä

Yritys järjestää henkilökunnalleen koulutusta siten, että sen henkilökunnalla on omiin tehtäviinsä ja toimintaansa liittyen tarpeelliset tiedot ja valmiudet energian tehokkaaseen käyttöön.

Yritys pitää henkilökunnan tietoisena energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen toteutumiseksi asetetuista tavoitteista ja toimenpiteistä sekä saavutetuista tuloksista.

Muut toimenpiteet

Yritys pyrkii lisäksi, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista:

- energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen
- sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä
- uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon
- tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa
- lisäämään kulutusjoustoa ja
- vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Vuosittainen raportointi

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1,4} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikka-kohtaisesti energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään.

Raportoitavat tiedot sisältävät Yrityksen energiankäyttötiedot edelliseltä vuodelta sekä energiakatselmuksissa tai muuten Yrityksessä havaitut energiankäytön tehostamiseen liittyvät toimet sekä niiden energiansäästövaikutukset, investointikustannukset ja toteuttamisvuoden. Lisäksi Yritys raportoi seurantajärjestelmään muiden tämän toimenpideohjelman toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden etenemisestä seurantajärjestelmän edellyttämässä laajuudessa.

4 Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimusosapuolten velvoitteet

4.1 Toimialaliitto

Tavoitteiden saavuttamiseksi Toimialaliitto

- perustaa ohjausryhmän tai nimeää muun tahon, jossa toimenpideohjelman toimeenpanoa seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa. Ohjausryhmään kutsutaan tämän toimenpideohjelman kannalta keskeisten tahojen ja yritysten edustajia.
- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sekä osallistuu sopimuksen käyttöönottoon ja sen toimeenpanon tukemiseen
- tarkistaa Yrityksen lähettämän liittymisasiakirjan asianmukaisuuden, pyytää siihen tarvittaessa lisätietoja, lähettää allekirjoituspyynnön Yritykselle ja liittää Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Toimialaliitto ja Yritys ovat allekirjoittaneet hyväksytyyn liittymisasiakirjan sekä toimittaa allekirjoitetun liittymisasiakirjan Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin
- seuraa hallinnoimaansa toimenpideohjelmaan liittyneiden yritysten säästötavoitteiden toteutumista yhdessä Motiva Oy:n kanssa

- opastaa toimenpideohjelmaan liittyneitä yrityksiä ja osallistuu Toimialaliiton vastuulla olevien toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvien, vuosittain toteutettavien, seurannan ja raportoinnin tehtävien hoitamiseen
- osallistuu yhdessä muiden sopimusosapuolien kanssa energiakatselmustoiminnan edistämiseen ja tuloksista ja energianhallintajärjestelmien hyödyistä tiedottamiseen kertomalla mm. konkreettisista hyvistä esimerkeistä erityisesti pk-sektorilla
- osallistuu elinkeinoelämän energiategokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton, tähän sopimukseen liittyvien oman toimialansa yritysten, Energiaviraston sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa
- erottaa Yrityksen, mikäli johtoryhmä on näin päättänyt.

4.2 Ministeriö

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Ministeriö

- tukee energiatuen myöntämiseen liittyvien ehtojen mukaisesti Yritysten energiansäästöä koskevia energiakatselmuksia ja vastaavia selvityksiä. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiategokkuuden parantamiseen
- tukee Yrityksen energiakatselmuksissa tai vastaavissa selvityksissä todettuja, energiatuen yleiset ehdot täyttäviä, energiansäästöön liittyviä investointeja. Etusijalla ovat uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistävät hankkeet. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiategokkuuden parantamiseen
- osallistuu elinkeinoelämän energiategokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Energiaviraston, Keskusliiton, Metsäteollisuus ry:n, Keskusliiton toimialaliittojen sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtäviä ei ole Ministeriöltä osoitettu Energiavirastolle.

4.3 Energiavirasto

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Energiavirasto Ministeriön ohjauksessa

- osallistuu energiategokkuussopimustoiminnan toimeenpanoon riittävin resurssein
- osallistuu elinkeinoelämän energiategokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton, Metsäteollisuus ry:n, Keskusliiton toimialaliittojen sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtävät on osoitettu Ministeriöltä Energiavirastolle
- seuraa Elinkeinoelämän energiategokkuussopimuksen tavoitteiden toteutumista
- osallistuu sopimuksen toimeenpanoon liittyvien kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen yhdessä muiden sopimusosapuolten kanssa
- vastaa yritysten sopimusveloitteiden toteutumisen seurannasta, lähettää Yritykselle huomautuksen sopimusveloitteiden laiminlyönnistä ja tekee johtoryhmälle tarvittaessa ehdotuksen Yrityksen sopimusveloitteiden laiminlyönnistä johtuvista jatkotoimista
- osoittaa Motiva Oy:lle resursseja, jotta Motiva voi ylläpitää liittymisrekisteriä, ylläpitää ja kehittää sopimusten seurantajärjestelmää, tuottaa sopimuksen tavoitteiden ja vaikutusten toteutumisen seurantaan tarvittavaa tietoa, seurata toimenpideohjelmien toteutumista, tukea sopimustoiminnan viestintää ja ylläpitää verkkosivuja, osallistua elinkeinoelämän energiategokkuussopimustoiminnan kehittämiseen, osallistua toimenpideohjelmien vuosittaisten yhteenvetotietojen kokoamiseen sekä

tukea yritysten sopimuksen toimeenpanoa esimerkiksi tuottamalla tiedotus- ja koulutusmateriaalia hyvistä käytännöistä ja osallistua kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen

- osallistuu mahdollisen energiatehokkuusneuvonnan rahoittamiseen ja järjestämiseen.

5 Sopimuksen irtisanominen, sopimuksesta erottaminen, mahdolliset seuraamukset sekä sopimuksesta irtautuminen

5.1 Yrityksen irtisanoutuminen sopimuksesta ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voi irtisanoutua Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta ilmoittamalla siitä Energiavirastolle ja toimenpideohjelmaa hallinnoivalle liitolle. Irtisanoutumisilmoituksessaan Yritys sitoutuu ilmoittamaan mahdolliset sopimuskauden aikana energiatehokkuussopimuksen perusteella saamansa energiatuet.

Sopimuksesta irtisanoutuvan Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomaisena päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

5.2 Yrityksen erottaminen sopimuksesta ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voidaan erottaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta, mikäli Yritys ei toteuta niitä velvoitteita, joihin se on siihen liittyessään sitoutunut. Erottamisperusteina voivat olla toistuvat laiminlyönnit sopimuksen mukaisissa Yrityksen velvoitteiden toimeenpanossa tai niiden raportoinnissa energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmään.

Havaittuaan sopimusveloitteen laiminlyönnin, Energiavirasto lähettää Yritykselle huomautuksen. Jos Yritys ei sille annetussa määräajassa korjaa toimintaansa hyväksyttävästi, Energiavirasto tekee johtoryhmälle ehdotuksen jatkotoimista. Päätös Yrityksen erottamisesta Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta tehdään aina johtoryhmässä.

Sopimuksesta erotetun Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomaisena päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

5.3 Yrityksen irtautuminen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta 31.12.2030

Mikäli Yritys toimittaa asianmukaisesti täytetyn liittymisasiakirjan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen 31.12.2028 mennessä, se voi ilman kohdissa 5.1 ja 5.2 kuvattuja energiatukiin liittyviä seuraamuksia irtautua sopimuksesta ensimmäisen sopimusjakson päättyessä 31.12.2030³. Yrityksen on ilmoitettava sopimuksesta irtautumisestaan Energiavirastolle ja toimenpideohjelmaa hallinnoivalle liitolle vuoden 2030 loppuun mennessä.

Tässä kohdassa mainittu irtautuminen ei siis koske Yrityksiä, jotka toimittavat liittymisasiakirjan 31.12.2028 jälkeen.

6 Liittymä energiatehokkuuslakiin ja tietojen luovuttaminen

6.1 Liittymä energiatehokkuuslakiin

Energiatehokkuusdirektiivi (EU) 2023/1791, velvoittaa yritykset, joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus kolmen edellisen vuoden aikana ja kaikki energiankantajat huomioon ottaen on yli 85 TJ (23,61 GWh), ottamaan käyttöön energianhallintajärjestelmän. Lisäksi direktiivi velvoittaa yrityksiä, jotka eivät käytä energianhallintajärjestelmää ja joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus kolmen edellisen vuoden aikana on yli 10 TJ (2,78 GWh), tekemään energiakatselmuksen. Direktiivissä luetellaan vaihtoehtoiset tavat, joilla yritykset voivat täyttää energianhallintajärjestelmää ja katselmointia koskevat velvoitteet.

Energianhallintajärjestelmiin ja katselmuksiin liittyvät velvoitteet toimeenpannaan direktiivin (EU) 2023/1791 edellyttämällä kansallisella lainsäädännöllä. Energiatehokkuuslaissa määritetään energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten vaihtoehdot direktiivin velvoitteiden täyttämiseksi.

Kun kyse on laissa säädetystä velvoitteesta, joka koskee tiettyä yritystä, ja yrityksellä on lain nojalla mahdollisuus täyttää velvoitteensa kokonaan tai osittain kuulumalla energiatehokkuussopimukseen, sopimukseen liittyneenä yrityksenä pidetään: 1) yritystä (yhtiötä tai muuta toimijaa), joka on allekirjoittanut liittymisasiakirjan ja liittynyt sopimuksen mukaisesti yhteen tai useampaan toimenpideohjelmaan (esimerkiksi konsernin emoyhtiötä tai sellaista yhtiötä, joka ei kuulu konserniin), ja 2) yritystä (yhtiötä tai muuta toimijaa), jonka energiankäyttö on liitetty sopimuksen mukaiseen toimenpideohjelmaan toisen yrityksen allekirjoittamalla liittymisasiakirjalla (esimerkiksi konsernin tytäryhtiötä, joka on liitetty sopimukseen emoyhtiön allekirjoittamalla liittymisasiakirjalla).

6.2 Tietojen luovuttaminen

Motiva Oy ylläpitää sopimustoiminnan liittymisrekisteriä ja toimii yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679) mukaisena rekisterinpitäjänä. Liittymisrekisteri sisältää sopimusten yrityskohtaisten vastuuhenkilöiden ja muiden sopimukseen liittyvien henkilöiden yhteystietoja. Sopimusosapuolet ottavat huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset rekisterinpitäjän ja sopimusosapuolten välisissä henkilötietojen luovutuksissa ja muussa henkilötietojen käsittelyssä. Selvyyden vuoksi todetaan, että rekisterissä olevien henkilötietojen luovuttaminen sopimusosapuolille ei edellytä tietosuoja-asetuksen mukaan erillistä sopimusta, jos kyse ei ole tietojen käsitte-lystä rekisterinpitäjän toimeksiannosta.⁵

Energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmä sisältää yritysten raportoimia toimenpide- ja muita tietoja. Yrityksen seurantajärjestelmään raportoimat tiedot ovat luottamuksellisia. Seurantajärjestelmän ylläpitäjä (Motiva Oy) ei luovuta tietoja ilman Yrityksen antamaa suostumusta. Raportoiduista tiedoista julkaistaan kuitenkin yhteenvetoja, joista yksittäisen yrityksen tietoja ei voi päätellä. Liittyessään energiatehokkuussopimukseen Yritys voi halutessaan antaa valtuutuksen tietojen luovutukseen liittymisasiakirjassa mainittuihin tarkoituksiin.

⁵ Rekisterinpitäjä huolehtii tietosuoja-asetuksen mukaisista velvoitteistaan ja ilmoittaa rekisteröidyille asetuksen mukaiset tiedot, mm. tiedon siitä, luovutetaanko kerättyjä tietoja eteenpäin ((EU) 2016/679, 13 ja 14 artikla).